

JONGE
KLIMAAT-
BEWEGING

Online consultatie BHOS beleidsnota

Jonge Klimaatbeweging en We Are
Tomorrow Global Partnership

Jonge Klimaatbeweging
15 April 2022
Utrecht

Introductie Jonge Klimaatbeweging & We Are Tomorrow Global Partnership

De Jonge Klimaatbeweging (JKB) vertegenwoordigt meer dan 60 jongerenorganisaties in het klimaatdebat. Samen met jongerenorganisaties schrijft de JKB de Jonge Klimaatagenda, het visiedocument waarin wordt beschreven hoe jongeren in 2050 willen leven in Nederland.

In 2019 heeft de JKB een wereldwijde samenwerking gelanceerd met andere jongerenklimaatorganisaties: het We Are Tomorrow Global Partnership (WAT-GP). Inmiddels is dit een snel groeiend platform met partners vanuit alle continenten, die werken aan hun 'eigen' Nationale Klimaatagenda's om daarmee hun nationale en internationale leiders te beïnvloeden. Het WAT-GP ondersteunt haar partners in het ontwikkelen van deze agenda's en het vinden van een 'plek aan tafel', zoals wij nu doen via deze online consultatie.

Op maandag 11 april 2022 heeft Aniek Moonen, voorzitter van de JKB, al deelgenomen aan het rondetafelgesprek met minister Schreinemacher, namens de JKB, het WAT-GP en de jongerenvertegenwoordigers duurzame ontwikkeling van de Nationale Jeugdraad. Via deze online consultatie geven wij, de JKB en het WAT-GP, graag een verdere uitweiding op onze bijdrage aan dit gesprek.

Wij beantwoorden niet elke vraag uit de consultatie, maar alleen de voor ons direct relevante vragen. Bijgevoegd is ook een one-pager van de aankomende plannen van het WAT-GP.

Vraag 2/10

2. Hoe kunnen overheid, bedrijfsleven en kennisinstellingen beter samenwerken om de duurzame ontwikkelingsdoelen te halen?

Investerings om een internationale materialen- en grondstoffenmarkt te realiseren en materialenpaspoorten te implementeren:

- Dreigende grondstoffentekorten vragen om circulaire transitie: om de klimaat- en energietransitie wereldwijd te kunnen voltooien, zullen we ons grondstoffenverbruik anders moeten inrichten. Een circulaire economie kijkt voorbij de nationale grenzen. Jongeren zien een kans voor Nederland om circulariteit in haar focusgebieden (en daarbuiten) te promoten en een internationale materialen- en grondstoffenmarkt te realiseren waar Nederlandse en internationale bedrijven grondstoffen kunnen verkopen en kopen. Het gebruik van materialenpaspoorten kan deze transitie versnellen en zal daarom dus ook in het buitenland gepromoot moeten worden om transparantie in de keten te verzekeren. Daarvoor zijn ook investeringen nodig. Om dit te realiseren zal Nederland hiervoor meer ruimte kunnen inrichten in de BHOS begroting, naast de nodige investeringen in mitigatie en adaptatie.

Vraag 3/10

3. Hoe kan de bovengenoemde Nederlandse inzet op beleidscoherentie voor ontwikkeling verder versterkt of verbeterd worden?

In de ontwikkelingslanden waarmee Nederland veel samenwerkt, is het aandeel jongeren (15-30 jr) in de bevolkingssamenstelling hoger en snel groeiender dan in Nederland (of Westerse landen in het algemeen). Dat betekent dat met name thema's 2-5 uit het actieplan hier op in moeten spelen om bij te kunnen dragen aan beleidscoherentie, waarvan ook deze generatie en toekomstige generaties kunnen profiteren. De Youth at Heart-strategie van het ministerie speelt hier al op in, maar zou nog concreter kunnen bijdragen aan bovenstaande thema's, door:

- De ontwikkelingsbehoeften en -visie van de jongeren in de desbetreffende landen mee te nemen in de strategie achter handelsakkoorden en investeringen. Geef jongeren uit het desbetreffende land een stem aan tafel, laat hen vertellen waar volgens hun de kansen in de 'nieuwe' duurzame economie zit: waar willen zij werken? Hoe willen zij hun land zien groeien en hoe willen zij daaraan bijdragen?
- Jongeren in desbetreffende landen hebben zelf ideeën en oplossingen om productie en handel te verduurzamen en klimaatverandering tegen te gaan op een manier die past bij hun leefwereld en toekomstvisie. Deze jongeren heb je nodig om deze transitie te verwezenlijken en biedt dan ook een enorme capaciteit (denk weer aan het enorme aandeel in populatie). Haal momentum, gedrevenheid en inspiratie uit deze generatie, zodat dit ook op de langere termijn draagkracht heeft.
- Het We Are Tomorrow Global Partnership helpt jongerenorganisaties over de hele wereld hun eigen ambities m.b.t. klimaat en duurzaamheid op papier te zetten, zodat jongeren dit zelf in kunnen zetten in het beïnvloeden en sturen van hun (nationale) leiders. Wij denken dan ook graag mee in de vormgeving van jongerenparticipatie voor bovenstaande doeleinden. Uiteraard vullen wij dit dan niet zelf in, maar kunnen we de samenwerking met jongeren ter plaatse faciliteren.

Daarnaast kan een generatietoets bijdragen aan coherent beleid:

- Langetermijnperspectief op de ontwikkeling van brede welvaart: zorg ervoor dat 'inclusieve, groene groei' niet zozeer focust op de groei van de economie, maar op de groei van de brede welvaart en draag er in binnen- en buitenland aan bij dat brede welvaart de nieuwe maatstaf voor ontwikkeling wordt. Daarvoor is het nodig dat investeringen in de groene economie ook écht groen zijn en écht toekomstbestendig. Met de generatietoets kunnen we ervoor zorgen dat beleid (in binnen- en buitenland) stuurt op de groei van onze brede welvaart op de lange termijn. Ook in andere landen kan de generatietoets ervoor zorgen dat het langetermijnperspectief centraler komt te staan in besluitvormingsprocessen. De minister voor BHOS moet haar ambassadeursrol inzetten om deze toets te promoten in onze focusgebieden.

Vraag 4/10

4. Hoe kan de overheid het duurzame verdienvermogen van Nederlandse bedrijven in het buitenland versterken?

- Toekomstbestendige investeringen: financiële ontwikkelingshulp vanuit de Nederlandse overheid moet (niét optioneel) ten behoeve komen van bedrijven die zich hard inzetten voor de transitie in focusgebieden samen met de lokale bevolking. Investeringen moeten ten allen tijden zijn gericht op het vergroten van de brede welvaart op de lange termijn. Een generatietoets kan hierbij helpen.

Vraag 7/10

7. Waar is Nederland op het gebied van ontwikkelingssamenwerking volgens u goed in? Op welke thema's zou Nederland een aanjagende rol kunnen vervullen?

Nederland heeft een voorbeeldrol als het gaat om kwaliteitsonderwijs en betekenisvolle jongerenparticipatie .

- Toegankelijk onderwijs voor betekenisvol werk: Dit is nodig om de transitie naar een nieuwe, duurzame economie te realiseren. Nederland kan een aanjagende rol vervullen in het creëren van onderwijsfaciliteiten die dit ondersteunen. Jongeren in de focusregio's (en elders) weten zelf waar hun wensen en dromen voor de toekomst liggen, dus geef hen een leidende rol in het ontwikkelen van de benodigde onderwijsfaciliteiten. Duurzaamheidsonderwijs op het gebied van klimaat, intersectionaliteit en mensenrechten vormt hierin een prioriteit, weten wij van onze internationale partners (jongerenorganisaties) bij We Are Tomorrow Global Partnership

Een belangrijke barrière hierin is de toegang tot internet en andere open platforms of fysieke gelegenheden waar kennis vrij gedeeld kan worden en jongeren zich kunnen organiseren rondom hun visie voor de toekomst. In het Nederlandse jongerenwerk en onderwijssysteem is dit al zeer goed gefaciliteerd. Welke lessen hieruit, kunnen we delen met partnerlanden in ontwikkelingssamenwerking? Het zou goed zijn om dit te inventariseren en een ambassadeursrol aan te nemen in het delen van deze oplossingen.

- Meer perspectief op de arbeidsmarkt: Een vervolgstap na goed onderwijs is een goede baan. In veel van de focuslanden heeft Nederland een mooi onderwijsprogramma uitgerold. Veel jongeren lopen na hun onderwijs er tegenaan dat er weinig perspectief is op de arbeidsmarkt. Nederland kan hier een aanjagende rol in nemen, zodat de jonge, opgeleide generatie haar potentie kan inzetten op de arbeidsmarkt, in bijvoorbeeld de energiesector.
- Constructieve jongerenparticipatie: Moedig overheden in de ontwikkelingslanden aan om een structurele plek aan tafel te creëren voor jongerenorganisaties met kennis en expertise op specifieke onderwerpen, zoals klimaat- en onderwijsbeleid. In Nederland zijn hier in de afgelopen jaren grote stappen op gemaakt en de vruchten van geplukt, zowel bij het ministerie Buitenlandse Zaken als bij andere ministeries. De minister van BHOS heeft het ambassadeurschap om onze ervaring met jongerenparticipatie te delen met collega's in het buitenland. Dit kan dan ook het beste uitgedragen worden volgens een 'show don't tell' principe: nodig jongeren (uit desbetreffende landen) uit aan tafel, wanneer er onderwerpen besproken worden die hun toekomst aangaan – wat opgaat voor het merendeel van ontwikkelingssamenwerking. Een structureel voorbeeld is hoe We Are Tomorrow Global Partnership nu al nauw samenwerkt met de Nederlandse ambassades in de landen van onze partners, om jongerenparticipatie zo goed als mogelijk ter plekke te faciliteren.
Een belangrijke barrière hierin is de magere perceptie van jongeren in deze regio's van hun rol in het sturen van beleid en eigenaarschap over hun toekomst. Vaak speelt tekortkomende transparantie en uitnodigende houding naar jongeren van de desbetreffende overheden hierin een rol. Het aanmoedigen van eigen interesses en talenten is hierin een belangrijk aandachtspunt en daarbij kan de verbinding tussen jongeren een grote rol spelen (zowel op lokaal, nationaal als internationaal niveau).

Vraag 9/10

9. Op welke manier/welk vlak kan Nederland als donor nog meer durf te tonen?

Verantwoordelijkheid nemen voor de (historisch) veroorzaakte milieu- en klimaatschade in de ontwikkelingslanden waarmee we samenwerken. Achterhaal welk aandeel van de oplossing (en meer) Nederland voor haar rekening kan nemen: welke kennis uit eigen land past hierbij en hoe kunnen we dit in de desbetreffende context het best inzetten? Dit toont leiderschap en mogelijkheden om Nederlandse kennis en investeringen te koppelen aan de behoefte en ontwikkelingsmogelijkheden voor een duurzame economie in de partnerlanden.

Er is in Nederland, zowel in de wetenschap als in het bedrijfsleven als in het maatschappelijk midden (jongeren!), al heel veel kennis en visie over hoe deze historische verantwoordelijkheid voor klimaatmitigatie- en adaptatie vorm te geven. Zorg er voor dat deze kennis en ideeën vrij toegankelijk zijn voor de landen waarmee Nederland samenwerkt.

Hierbij is het belangrijk om deze kennis en investeringen niet alleen te delen met degenen die een oplossing in het desbetreffende land implementeren (op welke duurzaamheidsdoel dan ook), maar juist ook mét de jonge generatie. Op deze manier worden jongeren uitgerust met de kennis, inspiratie en capaciteit om eigen initiatieven op te zetten en eigen oplossingen te

formuleren. Jonge en toekomstige generaties op deze manier in hun kracht zetten en toekomstperspectief bieden, is fundamenteel in de aanpak van armoede en ongelijkheid.

Vraag 10/10

10. Heeft u nog andere punten van aandacht die u vindt dat meegenomen dienen te worden in de nieuwe beleidsnota?

De rol die de nieuwe overheid kan spelen in het adresseren van bovenstaande ontwikkelingskansen en bijbehorende barrières voor jongeren, komt ten minste neer op het volgende:

- Aanmoedigen van overheden, bedrijfsleven en andere instanties in de focusregio's om ruimte te maken voor betekenisvolle jongerenparticipatie en leermogelijkheden (denk aan mentorschap, stages en andere leertrajecten in het bedrijfsleven of bij de overheid). Klimaatbeleid is hierbij een van de meest urgente thema's, waar inmiddels een wereldwijde jongerenbeweging een visie op heeft ontwikkeld. Laat jongeren dit op nationaal en lokaal niveau vertalen naar de desbetreffende context en de oplossingen die daar het beste passen.

De inzet van de overheid kent een maximale rol, in de zin dat een neokolonialistische hulphouding t.o.v. de focusregio's ten alle tijden voorkomen moet worden.

- De Nederlandse manier van werken (of de manier waarop wij jongerenparticipatie ingericht hebben) dient als inspiratie, maar is niet de enige manier om dit vorm te geven.
- Jongeren in de desbetreffende landen weten het beste hoe dit vormgegeven kan worden naar hun leefwereld. Daarom stimuleert We Are Tomorrow Global Partnership haar partners (jongerenorganisaties) om zèlf een Nationale Klimaatagenda op te stellen.

Contactgegevens

Voorzitter – Jonge Klimaatbeweging

Aniek Moonen, voorzitter@jongeklimaatbeweging.nl

+31 6 22 26 14 55

Bestuurslid Jonge Klimaatagenda & Internationaal – Jonge Klimaatbeweging

Tessa Dool, jongeklimaatagenda@jongeklimaatbeweging.nl

Public Affairs Manager – We Are Tomorrow Global Partnership

Thyrza Zoons, thyrza.zoons@jongeklimaatbeweging.nl